

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Practica Cancellariae Apostolicae Cvm Stilo Et Formis In Romana Cvria Vsitatis

Paulus, Hieronymus

Venetiis, 1572

Summa doctrinalis collecta ex sormis antiquis Cancellariae, & iuribus, & dictis doctorum, ad quem debeat vel possit appellari omiſſo medio vel gradatim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10350

Summa doctrinalis collecta ex formis antiquis Cancellariæ, & iuribus, & dictis doctorum, ad quem debeat vel possit appellari omisso medio vel gradatim.

AD Papam appellari potest omisso medio. ij q vj ad Ro-
Ama cum aliis iuribus. Fallit qñ delegatus Papæ, subde-
 legat causam alteri non in totum. c super quæstionum S.
 porrò de offi. deleg. & c. si delegatus de offi. deleg. lib. vj &
 talis appellatio est nulla, quando fuit oppositum per par-
 tē vt per Archi in c si deleg & in tali casu, si iudex subdele-
 gatus deferret appellationi, deuolueretur ad Papam, nec
 posset delegatus reuocare, etiam si subdelegasset cū clau-
 sula, donec duxerit reuocandū Lap. in d c si delegatus. &
 vide Rot. iij in antiqu. tit de appe Si verò delegatus sub-
 deleget in totum, tenetur appellare ad Papā, & non ad de-
 legantem, vt d S porrò Itē in duobus, vel pluribus delega-
 tis à Papa, si vnus cōmittit alteri, vel alicui tertio, ēt non in
 totum debet tunc appellari ad Papā. omisso medio glo.
 in d c. super quæstionū & si duo de offi. deleg lib. vj. & do-
 ct. ibi licet Rota tit de offi. deleg in nouis, videtur dicere,
 quòd possit, non quòd debeat Alius casus est in c. si subde-
 legato de off. deleg lib vj Et à subdelegato, vel delegato al-
 terius quàm Papæ, potest appellari omisso delegatē ad Pa-
 pā. doct. in d S. porrò. & in c. cum Bertoldus in fi & à dele-
 gato Episcopi potest appellari ad legatum. vt in c. cū ven-
 nissent. de eo qui mitti in pos & doct. in c. dilecti. de appel.
 sed in subdelegato delegati ad vniuersitatem causarum fit
 differentia, an in totum vel non, vt in c. dilecti per doct &
 c. cum causam, de appel Et à delegato Episcopi ad eius vi-
 carium valet appellatio secundū Rot. sed non à vicario
 ad Episcopum etiam si Episcopus delegaret c. ij de consi li.
 vj. ab officiali foraneo siue vicario speciali appellari debet
 ad Episcopum, non ad Archiepiscopum, nisi appellaretur
 ad Papā vide doct in c. ij & clem. ij. de rescri. Et à delegato
 officialis foranei appellari debet ad eum. nō ad Episcopū.
 vide gl. in d clem à sentētia delegati, à vicario Episcopi vel
 prælati subdici Episcopo, potest appellari ad Episcopū vel
 vicarium eius, vel Archiepiscopum, vel Papam. vide gl &
 doct.

doct in dictis locis. & Rot. & à subdito Episcopi ad vicariū eius. & ipsum Episcopum vel Papam. Et si sunt duo delegati à sede Apostolica, & vnus committit in totum vices suas, collega verò cōmittit alteri, sed non in totum, appellatur ab istis ad Papam: per regulam Specu. & Ioan. And. in addit tit de appel quòd qualitercunque permisceas delegatam & subdelegatam in totum cum subdelegatis in parte semper appellatur ad Papam: vt not. in d. § si verò. Et si appelletur à prælato subdito alicui Archidiacono, qui Archidiaconus est subiectus Episcopo, tunc poterit appellari ad Ep̄m omisso medio: nam Archidiaconus non facit tūc gradū cū Episcopo, sed ambo concurrunt simul, ex eo q̄ Ep̄s est ordinarius totius diocē. ad quem appellari pōt vt in c. Romana. § j. & xj. quæst. de p̄sona. poterit ergo appellari ad vtrunque. & idē in omni casu, vbi iurisdictio mediata & immediata concurrunt simul: vt per doct. d. c. dilecto. Et q̄n Episcopus recufatur suspectus, & ipse delegat causam alteri, tunc à sententia talis delegati nō appellatur ad Episcopum, sed ad Archiepiscopum gl. in c. si is cui de offi. deleg. lib. vj. & vide doct. in c. si quis contra clericum de foro. compe. Et quando proximus in gradu nō est catholicus, vel est excōmunicatus aut suspensus, tunc posset appellari omisso medio. d. c. si is cui & c. qui diligētia de elect. Ad legatum Papę in tota eius delegatione potest appellari omisso medio, vt fieret ad Papam gl. in c. j. de offic. deleg. & d. c. Romana. & Specu. & legatus debet cōmittere causa iuxta formam c. statutum. etiam si sit delegatus natus. Vide in d. c. in decis. Bellam. de offi. deleg. Et quando Archiepiscopus litigat contra subditum Episcopi, & appellatur ad Papam. Ioan. And. in c. Romana & Abb. in c. dilecti. de appe. Et quādo Episcopus litigat cum eius subdito, debent eligi arbitri vj. quæstio j. si clericus. & ab eis appellari debet ad Papam glo. in c. ab arbitris de offi. deleg. lib. vj.

A sola citatione admittitur appellatio à Cancellaria, si fiat narratio sub hac forma, Sua nobis &c. falsò referente D. præposito, &c. quod idem L. quædam pecuniarū summas tūc expressas &c. idem præpositus eundē L. quē nullā iurisdictionem ordinariam, seu etiam delegatam habeat,

vt

vt infra certum tunc expressum terminum, sub certis etiã tunc expressis censuris &c. querelis dicti D. responsurus coram eo compararet, citari fecit. vnde dictus L. sentiens &c. appellauit &c. vide Specu. in tit de citatione. & Paul. ibi. & Collect in c j de dilat.

A grauamine, vel sententia lata à iudice seculari, etiam extra terras Ecclesiæ, contra clericum de facto admittitur appellatio, & datur clausula, vocatis, &c.

Quando quis citatur ad locum non tutum, & appellatur, nō dantur hodie literæ, nisi dicatur iudicem requisitū noluisse alium assignare securum, de quo per docto. in c. ex parte. de appel. Et in hoc stilius Cancellariæ fuit varius, nisi vbi impetrans narrat locum notoriè fuisse nō tutum. vide de his formam quinterni de iustitia vlt in tit. de mād. quæ si. iud. diu. tenen. caus. in suspe. & in tract. Martini de Ebulo. tit. de appel. & Anto. de Butr. & Imo. in d. c. ex parte & Angel. in quadam disput. & Collect. qui refert hanc varietatem Cancellariæ, in c. accedens. vt lit. non contest. Et etiam ab arctitudine dilationis notoriè nimis breui admittitur appellatio, & dantur literæ, aliàs non, nisi dicatur iudicem fuisse requisitum de competenti dilatione, & illā denegasse. vide ad hoc doct. in c. j. de dilatio. & Barto. in l. ij. de re iudica.

Et nota etiam, quòd super spolio beneficij, vel alterius rei prophanæ, non solent dari literæ per Cancel. nisi spoliatus dicat aliquid de proprietate, hoc est, quòd tale beneficium canonicè sibi collatū affecutus, aliquādiu tenuit &c. vel si esset res prophana, eam ad se spectare. vide Ioan. Gāfred. in c. in literis. de rest. spol. qui meminit et huius stili.

Et aduerte, quòd licet vbi est contrarietas doct. iudex eligendo unam opinionem, excusetur: tamen Cancellaria nō solet dare literas pro appellante vbi sunt contrariæ opin. notabilium doctor. an illud sit grauamen, vel non, ne Papa grauamen iustum fuisse, & alteram ex opinionibus approbare videatur, per no. per Abb. anti. & alios in cap. Romana. S. quod si obiiciatur. de appel. lib. vj. & per recentiores in c. dilectus. el. secundo. de rescript. & per infra not. & decif. Bellame.

Nec

Nec solet multò fortius Cancellaria concedere declarationes super casibus, in quibus celebres doctor. diuersa opinati sunt, & præsertim in sacramentalibus, vel concernentibus peccatum: vt not. per doctor. Gallican. in c. vir. de secun nupt. nisi per cōtinuatam, & antiquam cōsuetudinē, & interpretationem Cācellariæ, fuisset vna ex illis opinionibus acceptata, & firmata: vt in l. minimè. ff. de legi. & ad hoc Rot de fil presbit. in nouis. & si de hoc nō constat in dubiis, abstinet Vide ad hoc Ioan. Ganfred. in c. finem lib. de dolo, & cōtu. & alios docto. Gallica. & præsertim Ioan. de Censel in c. accedens. vt lit. nō contesta. & Abb. anti. in c. consulti. de regul. facit glo. in clem. dudum de sepul. & c. de uastanda. de cōces. præb. lib. vj. & not. in S. fi. In sti. de satisfat. tunc ergo stilus Cācell. facit ius quando est tali antiquitate approbatus, de cuius cōtrario nō extat memoria hominum, & fuit continuè obseruatus. Secus ergo quādo stilus nō est antiquus, nec cōstans, & tenax, sed varius, & nō firmatus: vt probatur in l. fi. C. quæ sit lōg. cōsue. & ibi per doct. Gallic. & Bal. in recolec. cū equipararetur ibi stilus Curix cōsuetudini antiquitus obseruatæ, & verbū antiquitus innuit, nō extare memoriam hominum de cōtrario: vt not. glo. qui feud. dar. poss. in prin. & not. in c. ad audientiam. de reb. Eccle. nō alie. & facit l. fi. vbi hætenus. C. de iniu. facit ad hoc quod not. Collect. in c. ex insinuatione de rescript.

A monitione & mandato ex abrupto per iudicem factis, admittit Cancellaria appellationem, & dat literas super ea, etiam si nō dicatur fuisse requisitum iudicem de reuocatione mādati, & hoc quādo iudex nō adiicit terminū ad implēdum mandatum, apposuit tamen pœnam: sed si nō esset appositæ pœna per iudicem, vel esset appositæ cū adiectione termini, nō darentur literæ super appellatione. Vide ad hoc docto. in c. cū sit. de appella. & Collect. in c. consuluit. eo. titu. & Inno. in c. cū cessante.

Appellationem extraiudicialem à futuro grauamine, à iudice ex cōiecturis inferēdo, nō admittit Cancellaria: vt not. Collect. in c. de priore. de app. Vide not. in c. cordi. eo. tit. lib. vj. & in c. bonæ. à patre autem admittitur, iuxta l. diffamari

famari

famari super iactatione Vide Inno in c. causam. qui fil. In iudicio autē, an admittatur appellatio conditionalis à gra-
uamine inferendo, vide not. in c. significauerunt de testi.

Si clericus, qui traxit laicum corā iudice Ecclesiastico, non asserat illum fuisse competentem ratione consuetudi-
nis, aut quia causa torum Ecclesiasticum concernebat, vel
aliās, & appelletur à sententia illius, negabantur olim lite-
rę per Cancellariam, attento malo initio, & iniusta citatio-
ne: hodie dantur ratione tacitę prorogationis, si ille iudex
erat ordinarius clerici. Vide ad hoc l. episcopale. de epi au-
di & Collect. in c. dilecti. de appel.

Baptizatus fuit infans in domo per necessitatem, dein-
de in Ecclesia iterum Baptizatus solenniter, præcedente ca-
techismo, tenuerunt aliqui infantem in solēni Baptismo,
cūm dubitaretur, an esset contracta paternitas saltem
ratione catechismi in solenni Baptismo facti, & peteretur
super hoc declaratoria sub plumbo à Cancellaria, videlicet,
nullam paternitatem fuisse contractam ab his, qui in
solenni Baptismo infantem tenuerunt, tuit data per me
de consilio peritissimi viri dñi Nicolai de Castello, & alio-
rum dominorum de Parco, accedente etiam consilio Re-
uerendi atque optimi patris, & consumatę doctrinę viri
domini Ioan. Andr. Episcopi Alexandrini, quanuis R. P.
D. Felin. Auditor Rotę, vir plurimę lectionis, & splendide
ac opulentę doctrinę, esset in contraria opinione dicens,
propter prædictum catechismum, & alias solennitates in
primo Baptismo omissas, quę postea retrahuntur,
fuisse contractam paternitatem, per not. in c. perue-
nit. cum glo xxx. q. j. & quęst. iiii. si quis. & quia finguntur
tunc fuisse facta, ad quod c. sicut de conse. dist. iiii. vide ma-
teriam glo lxxviii. dist. § quod verò, & cap. ij. de Apostol. &
Lap. in c. 2. de cog. spi. lib. vj. & not. in d. c. peruenit. Nec de-
fuit quidam ex doctoribus, qui diceret materiam de con-
tradictione paternitatis propter catechismum non ha-
bere locum, quando consecutiue, & absque magno inter-
uallo baptismus subsequitur catechismū cum eisdem cō-
patribus & cōmatribus, vt fit hodie in infantibus, sed ha-
buisse locum olim in adultis, qui veniebāt ad baptismum
postquam

postquam aliquo tempore prius fuerant catechumini cum aliis compatribus. & ita intelligebat presatus doct. d. c. peruenit. & facit pro eo c. in catechismo. de consecr. dist. iiii. cum multis aliis. Facit tamen contra d. c. si quis, quod loquitur in infante, hodie autem non solent esse diuersi compadres siue patrini in catechismo & Baptismo, ut volebant iura antiqua. vide Host in summa, de hac materia. Quantum autem ad casum nostrum, mihi visum fuit debere dari declaratoriam maximè propter d. c. in vers. præcedit, quæ indicat ita demum contrahi compaternitatem, si procedat quòd hic non fuit, quia longo post tempore secutum est. Et si dicatur præcessit saltem istud secundum solenne, dico quòd non præcessit baptismum verum, quia istud secundum baptismum, quanuis solenne, nihil fuit, cum nõ debeat reiterari, ut C. ne sanct. Bapt. reiter. & si replicetur, retrahitur. Etiam hoc non inuenio in iure, quòd habeat locum retractio in hoc, maximè cum non sit necessaria, nunc post perfectum actum, qui actus non indiget illis adminiculis nisi suo tempore fiant. Hic verò fiunt tpe quo non est necesse quæ fiant, quia iam erat perfectus baptismus per sua essentialia factus. c. i. de sacra. non iter. & de consecr. dist. iiii. in multis canonibus facit etiam d. c. ii. de Apost. & illud quæ recedit à tpe debito, recedit à forma l. qui Ro. § Augerius. l. bonorum ff. rem rat. hab. ff. de accusa tu. l. scire. § consequens. fictio etiam non habeat locum, per no. per Bar. in l. si quis, p. emptore. ff. de usur. cum extrema non sint habilia. & no. p. gl. in l. si ego. de neg. gest. faciunt etiam no. in c. non præstat de re iud. lib. vi. & per Oldra. clxvii. consi. præsertim in spiritalibus ad hoc. xxxv. q. ix. & not. per Archid. in c. i. de voto. lib. vi.

Cum quæreretur de iniquitate arbitri, qui arbiter non solum declarauerat debitum esse, sed etiã adiecerat tempus solutioni fiendæ, non fuerunt datæ literæ. Vide tex. in l. seruos. de manu. testa. & formam.

Si iudex secularis condemnet clericum in causa reali, datur literæ per Cancellariam super nullitate, contra opinio. Gallican. vide doct. in c. qualiter. de iudic.

Cum appellatū fuisset, quia iudex non compulerat syndicum

D dicum

dicum vniuersitatis ad satisfidandum de iudicato soluendo, fuerunt negatae literae. vide doct. Insti. de satisfda. §. sin autem & formam.

Vbi in rescripto fit mentio de cessione, donatione, vel alienatione minoris, & huiusmodi, semper ponitur, quod praedicta sint facta ritè.

Cancellaria indistinctè cogit arbitratores ad laudandū, seu arbitradum postquam susceperint onus. Vide in quinterno iustitię tit. de reuocatio compositio. & tit. de arb. nec fit differentia, an sit apposta poena vel non. de quo in c. quinquauallis per doct. de iureiuran.

Et notatur, quod literae in forma, significauit, minus taxantur per Cancellariam pro clericis, quam pro laicis, & ita debet fieri in aliis, arg. l. cum clericis C. de episc. & cleri.

Citatio per edictum benè datur per Cancellariam absq; signatura in rescripto in forma, humilibus, sed absolutio ad cautelam in excommunicatione à iure non datur.

Cancellaria indistinctè dat relaxationē iuramenti super omni contractu, in quo quis narret se enormiter fuisse lesū, propter praesumptionem doli aduersarij, & peccati, vel temeritatis iurantis, vbi est conscia, aut si non sit conscia datur relaxatio, quia non videtur cogitatum de dolo etiam re ipsa per iurantem.

De verbo, curare aliquid fieri, quod ponitur saepe in rescripto significauit, quid significet, vide Paul. in c. generalis de ele. li. vi. & no. in c. hac constitutione de of. deleg. eo. lib. & de verbo, inducere, vide eo. tit. de elect. sciant cuncti. de verbo autem, instigare & sollicitare, vide Bal. Ang. & Imo. in l. quid ergo §. pe. de leg. & de verbo, per omnia, vide in d. c. hac constitutione quia nihil adaptabile excludit.

Etiā si fuerit iuratum per partes stare laudo, nihilominus super iniquitate eius & reductione, ad arbitrium boni viri dantur literae per Cancellariam, cum non obstantia iuramenti. Vide in quinterno iustitię tit. de arbi. in iij. forma. & spec. eo. ti. & Inno. & alios in c. quinquauallis. & c. veniens de iureiur. sed cum ista reductio peteretur à Cancellaria inter laicos & arbitro laico, fuit dubitatum an possit dari, & fuit conclusum quod sic cum sit, videndum primò, an iu-

an iuramentum de stando laudo laici, & obliget iuramentum in eo, quod pretedit iniquè vel nulliter arbitratum, de quo nō p̄t cognoscere, nisi iudex Ecclesiasticus. Et satis v̄ hoc probari in d. c. veniens. & c. quinquauallis. & vide ibi Anto. de But in xxxiiij. & xxxvij col. Vnde est notandum, quod vbi compromissum est iuratum, vt communiter sunt, nō poterit reduci ad arbitrium boni viri, donec sit declaratum per iudicem Ecclesiasticum, iuramentum non obstare propter iniquitatem vel nullitatem laudi. Et vide eundem Anto. in c. cum sit de fo. compet. v. col. & c. dilecto. de appel. pe. col. & in c. si clericus. de fo. compet. Fede. in Consi.

Impetrabat rescriptum quidam Panormitanus clericus coniugatus, super hypotheca cuiusdam nauis consistentis Neapoli, contra quendam alium Panormitanum, & petebat iudices in ciuitate Neapolita fuerunt ei negati per l. i. §. si quis de nau. ff. de vi, & ui armata.

Verbum, niti, verificatur quando aliquid tentatur fieri vel incipit fieri, vel est iam factum contra id, quod est prohibitum fieri à lege vel ab homine. vt no in c. ex eo & c. certum de re iud. li. vi & c. ii de suppl. neg. præl. & c. cum contingat. de iureiu. & c. dudum el. 2. de elect. & c. gratum. de postu. præ. Osius de elect. c. dilecti & c. gemma. de spon. c. i. & c. clericis. de immu. Eccle. lib. vi. c. Ioan. de cle. conjug. & c. quia nonnulli. de cle. non residen. cum multis aliis quæ not. pro rescriptis in forma, conquestus, in quibus Cancellaria sepe vitur hoc verbo, nititur.

Et de verbo, nequiter, quo similiter Cancellaria vitur in rescripto in forma, significauit, pro occultis detectoribus. vide in c. sedes, de rescrip. & c. à nobis de Aposta. & c. vt inquisitionis de hæret. li. vi & l. deinde. de liber. exhib. & l. bouem §. mortis de edict. ff. cum aliis. Et quid sit propriè nequitia, & vnde dicatur, vide beatum Augustinum in lib. de beata vita, post Varronem, Quidius ait,

Nequitia est, quæ te non sinit esse senem.

De verbis, dinoscitur, pertinere, & huiusmodi. vide not. in c. Cum venerabilis. & de priuil. & c. si. de offi. ord. lib. vi. & c. quoniam de immunit. Eccle. lib. vi. & c. dilectis. de appel. & c. conquestus, de fo. compet. & c. cum dilecta. de re-

script. & c. fi. de pigno & multis aliis ubi interdum est verbum narratiuum, interdum dispositiuum, iuxta materiam in qua ponitur.

Et nota quòd si aliquis impetret literas iustitię, in quibus faciat mentionem quod obtinet duo incompatibilia, non sufficit quod dicat illa se canonicè obtinere, sed est necesse de stilo, vt asserat se illa obtinere ex dispensatione Aposto. quia illud verbum, canonicè, est nimis pgnans, vt no. in c. dudū. el. ii. de elect & c. ordinarij § certum de offi. ord. lib. vi. & c. cum singula. de præben. li. vi & solet referri tantum ad potestatem conferentis non autem ad habilitatem recipientis, vt not. ibi per Spec. tit. de dispen § videndum. vers. sed nunquid nocet & Paul in c. non potest. de præben. lib. vi. Et idem fit de stilo, quando aliquis impetrat rescriptum super aliquo, quod dicit se canonicè vel legitimè obtinere, cui ius commune resistit, necesse est eum exprimere consuetudinem, vel priuilegium, vel huiusmodi, vt in religiosis quod dicunt se exemptos, vel in rectore qui dicit legitimè pertinere ad se iurisdictionem in certis clericis, vel in similibus, & nisi allegetur priuilegium vel consuetudo, non dantur literę, etiam si velit vt ponatur in eis verbum, legitimè vel canonicè faciunt quę habentur in decis. Bellame. deci. lxxv. & xvii & no. in c. licet. de probat. & in c. fi. de resti spo. lib. vi. & c. i. de præscrip. eo lib. & decis. cxvi. eiusdem Bellamere & per Oldra consi. cclxi. & facit optimè quòd no. Innocen in c. ii. de dilat.

Item aduerte, quòd si pars petat rescriptum in forma, quę relam, vel conquestus, vel dilectus, & velit in eo facere mentionem de sententia lata, vel appellatione, vel aliquo actu iudiciali, non dantur ei literę in dicta forma Vide no. in c. ex parte. de rescrip. sed bene dantur in extraiudicialibus grauiaminibus in dicta forma, ubi non narratur appellatum, vel aliquis actus iudicialis Sed si narretur appellatum, vel aliquis actus iudicialis. Sed si narretur appellatum, dantur tunc in forma, Sua nobis. Et idem fit in casibus in quibus non obstan. sententiis potest veniri de nouo, nam tunc si petantur literę cum narratione literarū vel litis præteritę & iustę causę impetrandi, dantur in forma, Sua nobis, & ita fit

& ita fit in matrimonialibus. faciunt ad huic stilum nõ in c. ex parte. de resti. spo. & Bal. in l. Deo nobis, de episco. & cle & Lopus vñ velle, q̄ valeat rescriptum in matrimonialibus absque mentione litis.

Solet Cancellaria, si impetrans rescriptum hoc petat, committere causam nullitatis laudi, vel reductionis ad arbitrium boni viri disunctiuè in eodem rescripto, pro quo stilo facit decis. Rot.

Quando aliquis fuit præsens interemptioni alicuius, & petit declaratoriam super irregularitate, inuenio fuisse datum sub hac forma, Et licet dictus L. in mortem eiusdem P. minimè aspirauerit, nec præceptum, consiliũ, auxiliũ, cooperationẽ, vel causam prædictę mortis præstiterit, nec aliàs, in ea culpabilis existat, dubitet tamen, quia presbiter est, se præmissorum occasione status, & famę, ac rerum suarũ dispendiis affici, à suo umq; ordinũ executione repelli indebitè posse. Super quibus p̄ nos opportune sibi prouideri humiliter supplicauit. Quocirca fraternitati tuę p̄ Apostolica scripta mandamus, quatenus si vocatis, qui fuerint euocandi, & inquisita p̄ te super præmissis diligentius veritate, rem repereris esse, pro vt superius enarratur, autoritate nostra nuncios p̄dictum presbiterum occasione præmissorũ nullam incurrisse irregularitatis, & inhabilitatis, aut infamię maculã, siue notam, prout iuxta casus huiusmodi successum fuerit de iure faciendũ. Et hæc forma ita generalis est tutior, si concordat cum narratiua, nam materia irregularitatis in casu mutilationis vel homicidij circa particularia, habet multã difficultatem in rectè declarando, p̄ non satis exactam theoricã doctorum in hac materia, & difficultatem cognoscendi, culpã, & causam, remotas, vel propinquas, seu consecutiuas ad actum, ex quo contrahitur irregularitas, maximè cum possit contrahi sine culpa. Quando verò dat̄ interfectori, narratur hoc modo, Quòd cũ L. P. p̄fato. C. vim inferẽte, ex qua nisi illã vi repulisset, mortis periculum inuitabiliter incurrisset, idem C. se defendendo & vim huiusmodi vi, cum moderamine tñ inculpatę tutelę, repellendo, præfatum L. vulnerauit, vnde idem L. expirauit. Et licet idem. C. minimè operã dederit rei illicitę, ex

D 3 qua

qua dictus L. ad inferendum eidem C. vim huiusmodi impulsus, aut prouocatus fuerit, nec aliàs, quàm, vt præmittitur, in eiusdem L. inorte culpabilis sit, tamen dubitat &c. Et hæc formæ probatur per totum titulum de homicidijs. & de cle. percus. & in c. quæsitum de pœnit. & remis. cum aliis iuribus Et de verbo repereris. vide decis. Rot. in antiqs. & Bellam. & not. in cap. dudum de præsump. per doctor.

Et pro accipiente ordinem sacrum anteq̃ esset doli capax, & postea volente contrahere matrimonium, fuit data declaratoria per Cancellariam de consilio peritorum, & præsertim Domini Alexandrini sub hac forma. Dilectus filius Augustinus &c. proponi fecit coram nobis, q̃ aliàs eius genitor dum in humanis ageret, & certus prior desideran. eundem Augustinū ad sacros ordines promoueri, ipsum Augustinum impuberem, & minimè doli capacem, & quid facer ordo importaret in scium, per certum catholicū Antistitem ad subdiaconatus ordinem promoueri fecerunt. Et postmodum eodem eius genitore vita functo, præfatus August. impubes, & super hoc melius informatus, ad continentiam se obligari nolens, super præmissis reclamauit, & priusquàm ad pubertatem deuenit subdiaconatus ordinem huiusmodi ratū gratum habere, eoq̃; uti, ac ante pubertatem huiusmodi, & post continentiam seruare nolle asseruit, prout etiam potestatus fuit. Quare pro parte eiusdem Augustini asserentis, se postquàm doli capax effectus fuit, & ad pubertatem peruenit, ordini subdiaconatus huiusmodi nūquam consensisse, nec eo uti voluisse, sed matrimoniū contrahere, & patrem liberorū effici desiderare, nobis fuit humiliter supplicatum, ne famæ suæ dispendiū patiatur, vt in præmissis ei opportunè prouidere de benignitate se. A post curarem. Quocirca fraternitati tuæ p̃ Apost. scripta mādāmus, quatenus sic inquisita per te super hoc diligentius veritate, rem ipsam inueneris ita esse, prout superius enarrat, auctoritate nostra denuncies dictum August. præmissorū occasione ad seruandā continentiam non teneri, alio nō obstante canonico matrimonium huiusmodi contrahere liberè & licitè posse, prout iuxta casus huiusmodi successum fuerit de iure faciendum. Vide doct. in c. i. de cle. per sal. pro
- mo. &

mo. & Cald in confi. & nō ponitur clausula, vocatis, de sti-
lo in similibus, non apparente aperto interesse alterius, nec
existente materia iudiciali, nec veniunt vocandi qui non
possunt contradicere cum effectu ff. de fideicom. libert. l.
ergo. §. illud de re iu. qui potest, vt probatur in noua & sin.
forma tit. de relig in quinterno. Faciunt not. in c. dudum.
de presumpt. & de cætero. de re iudic. & reor tamen, quod
si quis vellet se plenè affecurate, non tantum quo ad famā
& conscientiam, sed etiā quo ad bona & alia quæ possent
concernere interesse vel præiudicium aliorum, ne in futu-
rum molestaretur, esset fienda quædam vocatio genera-
lis eorū, quorum interesse posset, iuxta not. in c. si qui ma.
ac. pos. & l. i. C. si minor ab her se abstin cum autoritate ibi
posita. & in l. Titia ff. de accus & l. de ætate. de minor. & l.
decem de verb oblig & l. admonendi de iureiur. & c. si de
elect & c. exhibita. de iud cum multis aliis. Nec credo sic or-
dinatum teneri ad dicendum officium, cū non habeat
executionem ordinis, aliās quàm culpa sua. faciunt no. per
glo in c. si tibi de præbend. lib. vi.

Pro eo autē, qui inuitus suscepit sacros ordines, seu coa-
ctus, data fuit etiā declaratoria per Cancellariam sub hac
forma: Dilectus filius N. quod olim eius genitor dum in
humanis ageret, cupiens quod idem L. ad sacros ordines p-
moueretur, ipsum L. aliquem ex ordinibus huiusmodi su-
scipere renitentē, multis verberibus & minis & aliās iusto
metu ab eo ad id coactum & ad ordinem ipsum, ac conti-
nentiā obseruandam se nolentē obligare, per certum Anti-
stitem ad subdiaconatus ordinē promoueri fecit, p̄fatusq;
L. quā primum, metu huiusmodi cessante, cōmodè potuit
super hoc reclamauit, quare pro parte dicti L. afferentis se
p̄dicti subdiaconatus ordini nunq̄ liberè cōsensisse, nec illū
postea gratum, aut ratum habuisse, nec ad eū promoueri,
aut eo vti vllō vnquàm tempore voluisse. nec velle, sed ma-
trimonium contrahere & patrem effici liberorum desidera-
re, nobis fuit humiliter supplicatum, ne famæ suæ dispen-
dium patiat, ei in præmissis opportunè prouidere de beni-
gnitate sedis Apostolicæ dignaremur. Quocirca &c. vt su.

Et nota, quod testes, ad perpetuam rei memoriam, pro

volente se defendere in futurum, dantur per Cancellariā sub hac forma: Dilecti filij Abbas & Conuen. & cæt. nobis humiliter supplicarūt, vt cum super cōcessione quarundā decimarū canonicè eis facta, quas se à prima ipsius monasterij fundatione obtinere proponunt, aliqua nō appareāt publica instrumenta, & super eisdē decimis moueri sibi timeāt in posterū ab aliquibus quæstionem, ne per defectū probationū ius suum deperire contingat, prouidere super hoc eidē monasterio paterna sollicitudine curaremus. Nos itaque & cæt. Testes quos idē Abbas & cæt. super præmissis duxerint producēdos, prudēter recipere, & diligēter examinare curetis, & ipsorū dicta redigi faciatis in publica monumenta, denunciando illis quorū interest, vt huiusmodi testium receptioni, si velint, intersint, & super denunciatio- ne sibi facta confici faciatis publicum instrumentū. Vide de hac materia doct. in c. significauit. de test. & formam in tit. de test. & in quinterno iustitiæ.

Forma autem pro testibus, de quorū morte, vel absentia timetur pro actore, iuxta. c. quoniā frequēter & c. cum dilecti. de confir. vtil. vel inutil. dantur in hunc modū, Venera frater noster C. Episcopus, nobis humiliter supplicauit, vt cū super Castro dicecesis ad mēsam capitularē & c. pertinente, nonnulli testes existāt de quorū morte vel diuturna absentia timeatur, & super eodē castro & eius pertinent. cū illorum detentoribus quā primum possit cupiat iudicialiter experiri, ne veritas occultetur, & probationis copia fortuitis casibus subtrahatur, prouidere sibi super hoc de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati & cæt. quatenus vocatis eisdē detentoribus, & alijs qui fuerint euocādi, senes, & valetudinarios, ac alios testes, de quibus ex aliqua rationabili causa timetur, quas idē Episcopus super præmissis duxerit producendos, prudenter recipere & diligenter examinare curetis, prout de iure fuerit faciēdum. Testes autem præfatos si se gratia, odio & cæt.

Si remittatur causa ad examen sedis Apostolicæ per delegatum vel etiam ordinarium, & aliqua ex partibus velit habere iudices super illa causa, petens, vt committatur in partibus,

partibus, dantur ei per Cancellariam indistinctè, quanuis non exprimaturs causa remissionis. Et si à delegato fiat remissio, solitum fuit dici, quòd causa in debito statu resumpta, ad vltiora procedat, iuxta priorem continentiam litterarum. Si verò ab ordinario, dicitur quòd causa in statu debito reassumpta quod iustum fuerit. vt apparet in formis antiquis Mar de Ebu. de qua remissione, vide not. in l. j. C. de relat & in auth. in medio litis. nō fieri sacras iussiones § si verò, & c. prudentiam de offic. deleg. & de offi. leg. licet & de testibus cū olim. & in c. intima sti. de appel. Ego autē vt tutius agerem, & ne iudex, maximè ordinarius, temere remitteret causas, & grauaret partes in expen. posui semper in huiusmodi rescriptis clausulas, vocatis & c. quod iustum fuerit, nihil dicens de assumptione causæ. per not. in d. authen. & l. iij. de peda. iudi. C. & l. ij. de legi. C. & c. cū æterni. de re iudi. & si diceretur pars consensisse, videtur tacitè, ex quo non appellauit tempore remissionis. Respondebitur, quòd potuit esse quòd aliqua ex partibus, cuius interest non remitti, erat absens, & hæc ignorabat, & etiam si non appellauit contradixit tamen, & in actis potuit cōstare de contradictione euidenter. Et sic tutius videtur, vt committatur simpliciter quod iustum fuerit, & includetur iustitia, vel iniquitas remissionis, antequàm cognoscatur de causa principali. Faciunt no per glōf. & doct. Gallica in d. l. licet de offi. leg. quando verò de vtriusque partis cōsensu remitteretur, tunc haberet locū materia c. vnici. de lit. contest. & veniret ponēda clausula vocatis & cæt. vide ad hanc materiam quandam decis. seu conclusionem Bellam.

Declaratoria super matrimonio contracto per vim, & publicæ honestatis iustitia Dilecta in Christo & cæt. Tua dioces. præponi facit coram nobis, quòd olim ipsa cū Barrant. laico dictę dioc. matrimonium per verba de presenti cōtraxit, & ad hoc coacta per vim, & metū, qui cadere poterāt in constantē, copula tamē carnali inter eos minimè subsecuta: postea verò dicta dilecta, vi & metu huiusmodi cessantibus, quàmprimū potuit contra huiusmodi matrimonium, in quod nutu, signo, vel facto nunquam cōsensit expressè, reclamauit. & deinde cum lo p. eiusdē B. fratre laico

laico dictæ diocæ matrimonium per similia verba cōtra-
xit, illudque carnali copula consumauit, dubitat tamen se
præmissorum occasione quominus cum præfato Io. in hu-
iusmodi matrimonio licitè remanere possit. Super quibus
p nos sibi opportunè puideri humiliter supplicauit. Quo
circa &c vocatis &c. & inquisita per te super præmissis di-
ligentius veritate, rē ipsam repereris ita esse prout superius
enarratur, dictum primum matrimonium inter B. & D.
præfatos contractum, nullum, & secundum inter eisdem
Io. & D. contractum, alio canonico non obstante, validū
fuisse autoritate nostra denuncies, prout iuxta casus huius-
modi successum fuerit de iure faciendum &c.

Declaratio super secundo genere affinitatis.

D I L. filius Ia. B. laicus, & dilect N in Christo filia, eius
in præsentiarum vxor, coniuges proponi fecerunt co-
ram nobis, quòd licet ipsi olim nullo eis canonico obstan-
te impedimento matrimonium inter se per verba de præ-
senti contraxissent, illudque carnali copula consummas-
sent: quia tamen certa prima Iacobi vxor, & certus Mariæ
prædictorum primus maritus dum viuerent tertio con san-
guinitatis gradu inuicem coniuncti erant, dubitant præ-
dicti coniuges indebitè impediri, seu aliàs in eorum statu,
& fama præmissorum occasione dispendiis affici, super q-
bus per nos opportunè eis prouideri humiliter supplicat.
Quo circa &c. Si vocatis, qui fuerint euocandi, & inquisi-
ta per te super præmissis diligentius veritate, rem ipsam re-
pereris ita esse, prout superius enarratur, autoritate nostra
nuncies matrimoniū prædictū, alio non obstante canoni-
co, validum fuisse, & esse, in illoque eisdem coniuges lici-
tè remanere posse, prout iuxta casus huiusmodi successum
fuerit, de iure faciendum. Dat.

*Declaratoria super proponente seu vouente ingredi, & infra
tempus exeunte, non tamen vouente perseuerare.*

D I L. filius Crispinus clericus &c. cū nimio ex qua-
dam eius infirmitate fuisset mortis pauore concussus,
si eum